

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/70/2025
Identifikačné číslo spisu:	6124295610
Dátum vydania rozhodnutia:	10.02.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6124295610.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne Náhradné vozidlo, s.r.o., so sídlom Tolstého 1201/20, Žilina, IČO: 50 496 166, zastúpeného advokátskou kanceláriou ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., so sídlom Tolstého 1201/20, Žilina, IČO: 36 864 455, proti žalovanej KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 330 eur s príslušenstvom, o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením sporu Krajským súdom v Žiline, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na konanie a rozhodnutie o odvolaní je Krajský súd v Žiline.

Odôvodnenie

1. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd SR“) bol podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) predložený Krajským súdom v Banskej Bystrici súdny spis na rozhodnutie o príslušnosti. Krajský súd v Banskej Bystrici nesúhlasil s postúpením sporu Krajským súdom v Žiline argumentujúc tým, že nejde o obchodnoprávny spor.

2. Najvyšší súd SR ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Banskej Bystrici a Krajskému súdu v Žiline (§ 43 ods. 2 CSP) dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením sporu je dôvodný.

3. Podľa § 34 ods. 1 CSP, ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

4. Podľa § 34 ods. 2 CSP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa: a) § 22 písm. f) a h) a § 23 písm. f) a h) je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici;
b) § 22 písm. d) a g) a § 23 písm. d) a g) je príslušný Krajský súd v Bratislave;
c) § 22 písm. e) a § 23 písm. e) je príslušný Krajský súd v Košiciach.

5. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

6. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

7. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

8. Podľa § 3 ods. 8 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“) sídlom Krajského súdu v Žiline je mesto Žilina; jeho obvod tvoria obvody a) Okresného súdu Liptovský Mikuláš, b) Okresného súdu Martin, c) Okresného súdu Námestovo, d) Okresného súdu Žilina.

9. Zo spisu vyplýva, že v danom spore rozhodol Okresný súd Žilina rozsudkom č. k. 38Cb/166/2024-109 z 10. júna 2025, ktorým žalobu zamietol a ďalším výrokom priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Proti rozsudku Okresného súdu Žilina podala žalobkyňa odvolanie, ktoré bolo predložené na rozhodnutie Krajskému súdu v Žiline. Krajský súd v Žiline o odvolaní žalobkyne nerozhodol a postupom podľa § 43 ods. 1 v spojení s § 40 CSP vec postúpil Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu výhradne špecializovanému na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v obchodnoprávnom spore (v zmysle právnej úpravy účinnej od 1. júna 2023). Poukázal na to, že Najvyšší súd SR v obdobnom spore (medzi rovnakými stranami o zaplatenie peňažnej pohľadávky na základe rovnakého právneho titulu) rozhodol uznesením sp. zn. 5Ndob/22/2023 z 10. októbra 2023 tak, že na konanie je príslušný Okresný súd Žilina ako kauzálne príslušný súd na konanie v obchodnoprávných sporoch. Zdôraznil tiež, že predmetom žaloby je uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) z dôvodu vzniku nákladov za prenájom náhradného motorového vozidla, prenajatého poškodenou žalobkyňou na dobu vykonania opravy poškodeného motorového vozidla. Žalobkyňa pritom pohľadávku voči žalovanej nadobudla od poškodenej spoločnosti Excellent Bau, s.r.o., so sídlom 023 01 Oščadnica 1740, IČO: 45 503 176 na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, keď prenájom náhradného vozidla bol pre poškodenú nevyhnutný na zabezpečenie jeho podnikateľskej činnosti. Z uvedeného dôvodu bola vec na základe opatrenia predsedu Okresného súdu Žilina sp. zn. 1Spr/419/2024 prevezená z registra „C“ do registra „Cb“ tohto súdu.

10. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „predkladajúci súd“) s postúpením sporu nesúhlasil a vec predložil Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie sporu o príslušnosť. Poukázal na to, že žalobkyňa aj žalovaná sú síce podnikateľmi, avšak žalobou uplatnené plnenie nemá podklad v ich vzájomnom záväzkovom vzťahu, keďže strany medzi sebou neuzavreli žiadnu zmluvu a neexistuje medzi nimi vzťah, ktorý by mal pôvod v ich podnikateľskej činnosti. Požadované plnenie vyplýva z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, upraveného zákonom č. 381/2001 Z. z. so subsidiárnou aplikáciou Občianskeho zákonníka. Aj s poukazom na uznesenie veľkého senátu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/2/2024 z 12. novembra 2024 dospel predkladajúci súd k záveru, že sa jedná o odvolanie proti rozhodnutiu Okresného súdu Žilina v civilnom spore, na prejednanie ktorého Krajský súd v Banskej Bystrici nie je kauzálne príslušný, keďže funkčne a kauzálne príslušným súdom na konanie o podanom odvolaní je Krajský súd v Žiline. Skutočnosť, že Okresný súd Žilina vec zapísal do nesprávneho súdneho registra „Cb“ nemení charakter sporu a nie je dôvod, aby vo veci rozhodoval senát obchodnoprávneho kolégia, pretože by tým došlo k popretiu zásady zákonného sudcu.

11. Pre rozhodnutie predmetného sporu o príslušnosť bolo potrebné zaoberať sa otázkou povahy sporu, teda či sa jedná o spor obchodnoprávny, alebo ako sa domnieva predkladajúci súd, o spor občianskoprávny. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR ide v posudzovanom prípade o majetkový spor o náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, a to konkrétne v podobe nákladov vynaložených poškodenou na nájom náhradného motorového vozidla. Krajský súd v Banskej Bystrici pritom dôvodne namieta, že nejde o obchodnoprávny spor, ktorá skutočnosť by zakladala jeho funkčnú príslušnosť na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu Okresného súdu Žilina v zmysle § 34 ods. 2 písm. a) v spojení s § 22 písm. h) CSP. Pre založenie funkčnej príslušnosti tohto súdu podľa § 34 CSP je totiž nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OBZ“), prípadne spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 OBZ považovať za obchodný záväzkový vzťah, spravujúci sa ustanoveniami tretej časti OBZ. V predmetnej veci sa o takýto prípad nejedná, keďže nie je naplnený základný predpoklad podľa § 261 ods. 1 OBZ, a to, že ide o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, ak je pri jeho vzniku s prihliadnutím na všetky okolnosti zrejmé, že sa týka ich podnikateľskej činnosti. Pre naplnenie definície obchodnoprávneho sporu nepostačuje, že na strane žalobcu a žalovaného vystupujú obchodné spoločnosti, pretože dôležitá je aj právna povaha nároku, ktorý je uplatňovaný v súdnom konaní.

12. Najvyšší súd SR zdôrazňuje, že charakter právneho vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou je priamo určený vzťahom medzi škodcom a poškodenou, ktorý vzťah je vždy vzťahom občianskoprávnym, vyplývajúcim z ustanovení § 427 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“). Preto aj v predmetnom spore, v ktorom sa plnenia (nároku na náhradu škody) domáha právna nástupkyňa poškodenej voči poisťovateľovi škodcu, ide o nárok rýdzo občianskoprávny. Zásadnou v súdnej veci je skutočnosť, že samotným postúpením pohľadávky sa povaha postúpenej pohľadávky, majúcej výlučne občianskoprávny charakter, nemení. Rozhodujúce je, že strany sporu medzi sebou neuzavreli žiadny zmluvný záväzok, neexistuje medzi nimi priamy zmluvný vzťah. Ich právny vzťah a nároky z neho plynúce sa spravujú zákonom č. 381/2001 Z. z. so subsidiárnou aplikáciou OZ. Priamy nárok poškodeného proti poisťovateľovi vyplýva z § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., pričom je nerozhodné, či poškodený je podnikateľ alebo fyzická osoba - nepodnikateľ.

13. Pokiaľ Krajský súd v Žiline argumentoval uznesením sp. zn. 5Ndob/22/2023 z 10. októbra 2023, Najvyšší súd SR poukazuje na to, že v prípade označeného rozhodnutia nejde o ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR, pričom samotný senát 5O vydal následne viacero (opačných) rozhodnutí, v ktorých spor medzi rovnakými stranami, založený na porovnateľných skutkových okolnostiach, posúdil ako spor občianskoprávny (porovnaj napr. sp. zn. 5Ndob/71/2023, sp. zn. 5Ndob/7/2024, sp. zn. 5Ndob/26/2024, sp. zn. 5Ndob/8/2025, sp. zn. 5Ndob/12/2025 a iné). Najvyšší súd SR v tejto súvislosti tiež odkazuje na závery uznesenia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/2/2024 z 12. novembra 2024, podľa ktorých obchodnoprávnym sporom nie je spor o náhradu škody medzi poškodeným a povinnou zmluvnou poisťovňou škodcu, vedený medzi takýmito stranami na základe osobitnej úpravy z ustanovenia čl. I § 15 ods. 1 vety druhej zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

14. S ohľadom na vyššie uvedené, keďže predmetný spor má charakter občianskoprávny, a nie obchodnoprávny, nie je na jeho prejednanie daná funkčná (kauzálna) príslušnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici podľa § 34 ods. 2 písm. a) v spojení s § 22 písm. h) CSP.

15. Funkčnú príslušnosť súdu na konanie o odvolaní žalobkyne je preto potrebné určiť podľa § 34 ods. 1 CSP, podľa ktorého o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Okresný súd Žilina má podľa § 3 ods. 8 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. sídlo v obvode Krajského súdu v Žiline.

16. Na základe vyššie uvedeného dospel Najvyšší súd SR k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením sporu je dôvodný a na konanie a rozhodnutie o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 38Cb/166/2024-109 z 10. júna 2025 je funkčne príslušný Krajský súd v Žiline.

17. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.